

Köszönjük, hogy gondol ránk.

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

*****

Idézni a betlehemi hangulatot...

Mintha az ember a zűrös év végén még jobban vágya arra a bizonyos betlehemi hangulatra, amelyről év közben oly könnyen elfeledkeznek; mintha csak igen tudatosan, önmagát is temperálva, nemcsak várná, hanem aktívan keresné is a lehetőséget, hogy a betlehemi, jászolos, reménykedő hangulatban feloldódjék. Legalább egy-két napra...

Legalább egy klubesten át.

Ez az érzés bujkált bennem 2001. december 20-án, a soron következő, immár hatodik karácsonyi, ünnepi esten a Fővárosi Örmény Klub rendezvényén. Eléggé zűrös, gonosz hírekkel teli év volt a 2001-es, ha kinek-kinek egyénileg nem föltétlenül, de az emberiség egész közösségének mindenképpen.

Rázzuk hát ki magunkból egy kicsi időre „a pusztulás útálatosságának” látványát, a háborúk hátterét, amely nem hősiiesen eldörrenő lövegekből áll, mint a háborús játékfilmekben, hanem kínból, éhezésből, nyomorból, ivóvíz kereséséből, naponta megszenvedett túlélésből... felejtkezzünk el egy pillanatra azokról, akiken úgysem tudunk segíteni, de ha mi ép lélekkel túlélünk, akkor holnap, vagy holnapután még akár mi is segíthetünk rajtuk.

Felejtjük el, hogy keresztény arcunkon éghet (éghet? lángolhat) a bőr a szégyentől, amikor egész magyar városok undorral tiltakoznak menekültek befogadása ellen és - hírlík - még papjaik sem dörögtek rájuk a szószékről, hogy „térjetez észhez, mert *aki egyet befogad e nyomorultak közül, az engem fogad be!*” (Ezt, mint tudjuk, az a karácsonyi Kisdéd mondta felnőtt korában, akinek anyját sem akarták sehol befogadni Betlehemben s kis híján az utcasarkon kellett szülnie...)

Lássuk, felidézhetjük-e magunkban Betlehem hangulatát?

***

Jó közösségben ez többnyire sikerül s december 20-án a Fővárosi Örmény Klub estjén sikerült is.

Dr. Issekutz Sarolta elnök, a klub háziasszonya rövid beköszöntőjét azzal végezte, hogy elismételte egykori bevándorló őseink nyugati-örmény nyelvén:

Snorhávör nor dári! Ez annyit tesz, hogy boldog újévet - mégha ükapánk esetleg meg is botránkozik a kiejtésünkön.

Következett ezután Bach e-moll szonátájának I. tétele, *Fogolyán Kristóf* előadásában. Vajon, mennyire vagyunk tisztában azzal, milyen magas rendű zenét milyen magas szintű előadásban kapunk, amikor Kristóf efféléket játszik fuvolán? Hangszere mindig tisztán szól, nincs falzett, van viszont jó előadói szerkesztés, az egyes szekvenciák megfelelő, élvezetes ritmizálása.

A Szongott Kristóf-díjak hagyományos átadása, amelyre immár harmadik alkalommal került sor, ezúttal két elhunytat idézett elénk.

Issekutz Sarolta laudálásában ismertette *P. Kádár Dániel Antal* C.M.Vind apátplébános életét, aki posztumusz kapta az EÖGYKE hálája jeléül e díjat (a „C.M.Vind” rövidítés azt jelenti, hogy páter Kádár a bécsi mechitarista rend tagja volt). Amíg a beszéd tartott, igen halkán és nagyon találó módon a magnóról egy örmény saragán dallamát hallottuk. A díjat az elhunyt tisztelendő beteg rokona helyett ennek ismerőse vette át.

A jelenlévők imádkoztak ezután az elhunyt plébánosért és az örmény katolikus plébánia további sorsáért, majd következett *Szép Ernő Imádság* című verse. Ezt *Várady Mária* színművésznő adta elő, aki a későbbiekben még Wass Albert-versekkel is megörvendeztette közönségét.

A másik, ugyancsak posztumusz Szongott-díjat *Szongoth Gábor* bejelentése szerint a bizottság *dr. Hovannesian Eghia* ügyvédnek juttatta. A laudálást ezúttal *Várady Mária* tartotta az egykori, gödöllői ügyvéd tevékenységéről, aki számos, az örmény kultúrára vonatkozó könyv szerzője, vagy társszerzőként világra segítője volt. A díjat az elhunyt legidősebb unokája, *dr. Tarján Tamás* vette át.

Ismét a zenéé lett a szó: Bach e-moll szonátájából a második tétel következett és *Fogolyán Kristóf* fuvolájából szállt, röppent, csilingelt és bűgött a dallam.

Hátra volt még egy, újonnan alapított díj átadása.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület ugyanis úgy találta méltónak, hogy legalább szimbolikusan fejezze ki köszönetét azért az odafigyelésért, amivel munkáját és tevékenységét kíséri valaki. Idén első alkalommal a Kulturális Egyesület vezetősége és a közösség tagjai felruházták *Weinwurm Árpád* urat, a Fővárosi Közgyűlés Kisebbségi, Emberi Jogi és Vallásügyi Bizottságának elnökét, a tiszteletbeli örményt az *EÖGYKE Fáradhatatlan Támogatója* címmel. A közösség nevében az ANI-ból származó, 13-ik századi, örmény kódexlap másolatával díszített diplomát dr. Issekutz Sarolta elnök nyújtotta át Weinwurm úrnak, aki rövid beszédben köszönetet mondott, emlékeztetve, hogy éppen azért, mert nevéből következően ő is egy magyarországi kisebbségből származik, rokonszenvvel figyeli a magyarörmények munkáját.

***

Hagyománnyá vált az is a Fővárosi Örmény Klub karácsonyi összejövetelén, hogy a Szent Család Plébánia hittanos színjátszói betlehemes játékot adnak elő, kedvesen, tisztán, ahogyan az a Betlehemhez és a gyermekszínjátszókhöz illik.

Ezúttal igen érdekes anyag szerepelt *Új Erdélyi Betlehemes* címen az elmúlt, 20.-ik századi karácsonyi játékok közül, amelyeket *dr. Kilián István* történész professzor dolgozott fel és adott közre; felesége rendezte az előadást.

Hol igen ismerős, minden más, népi betlehemes játékban elhangzó verseket hallunk, hol hasonlóképpen, csak máshonnan ismerős verseket. Rögtön az elején az Úr hangja elmondja, hogy *Be van fejezve a nagy mű, igen, a gép forog, az alkotó pihen...* Merthogy *Madách Imre* tragédiájából hallódtak át a verssorok a népi szövegek környezetbe, vagy éppen - a háromkirályok bemutatkozásakor - József Attilától.

Nagyon helyénvaló mindez. A betlehemes játék, hasonlóan a Születést, vagy a pásztorok imáadását, a háromkirályokat ábrázoló európai festményekhez, soha nem foglalkozott egy valódi, távoli, Betlehem Effrata nevű porfészekkel.

A Kisjézus világra született, minden ember számára, és a világ magáévá tette a betlehemet. S ahol karácsony táján jégcsapok lógnak az ereszről és a metsző szélbe emberfia csak jó bundában megy ki, ott az egykori pásztorok bajszára is jégcsap lóg. Ahol pedig a pálmafák alatt még ilyenkor is 18-20 fokot mérnek, ott lobogó, csipkés selyemingben, rövid ujra gyürkőzve járulnak a Kisdéd elé. Az egyik leghíresebb, kétszáz éve épült nápolyi betlehem változatos, sziklás lombos mediterrán tájban mutatja, amint Mária a Kisdédet szép, reneszánsz oszlopok között tartja az ölében; gondolom, ha a norvégok katolikusok volnának, betlehemük egy fjord szélén, fenyők alatt álló boronaház volna... (Most már csak az a kérdés, hogy ha vannak az ausztrál bennszülöttek, a tasmánok, vagy a maorik között katolikusok, kialakult-e náluk betlehemes játék? S ha igen, talán kenguru vigyáz a Kisjézus bölcsőjére? Teljesen logikus és helyénvaló lenne.)

A *Wertán Kinga* jelmezeiben megjelenő gyermekek-fiatalok az erdélyi falu, a hegyek közötti világ hangját hozzák, azt az abszurd népi látásmódot, amely a magyar kultúrkör sajátja.

A klubest résztvevői hálás tapsviharral jutalmazták az ifjú színjátszókat. Aztán ajándékozás, beszélgetések a finomsággal teli asztalok körül.

Végül abban a kicsi kosárkában, amellyel az EÖGYKE minden jelenlévőt megajándékozott, magammal vittem egy kis reményt.

Snorhávör nor dári!

dcs

*****

Híradó

A Román Kisebbségi és Nemzetiségi Napok alkalmával Kolozsváron, dec. 14-16. között tartották meg a „*Sokszínűség napjait*”, amelyen a Magyarörmények Romániai Szövetségét (MÖRSZ) *Sebesi Karen Attila* elnök képviselte. A kisebbségi médiák szekcióülésén SKA ismét felvetette a Tonic Rádió-ra vonatkozó tervezetet, melyet ezidáig több mint 45 kisebbségi és a legkülönbözőbb tevékenységi körrel rendelkező civil szervezet támogat. A tervezet egy olyan interkulturális, közösségi rádióállomásra vonatkozik, melynek műsorrácsában helyet kapnak a többségi román műsorok mellett, magyar, roma, zsidó, örmény, német, görög, albán stb. műsorok is. A Köztájékoztatási Minisztérium illetékesei, melynek keretében